

Pár évvel ezelőtt alakult meg Temerinben a „Földmunkásszövetség” helyi csoportja a noviszádi munkáskamara támogatása mellett. Ezen egyesület a legszebb eredményeket érte el úgy kultúrestjeivel, mint műkedvelő előadásaival, melyről még bővebben lesz szó. A „Földmunkásszövetség” helyi elnöke *Horváth István*.

Mint a temerini kultúra lépcsőfokának egyik oszlopa, említésre méltó még a „*Temerini Ujság*” néven megjelenő hetilap is, mely minden nemes és kulturális eszme hű támogatását tűzte ki céljául. A lapot *Lang György* szerkeszti, melyet mint helyi érdekűt, majdnem minden temerini lakós olvassa. Leginkább ez szolgáltatja a szellemi táplálékot, azonban vásárolgatják a környékbeli féldináros lapokat is; ellenben folyóiratainkat és a „Naplót” csak az intelligencia olvassa... (Folytatjuk).

Nevelés — Iskoláztatás

A fenti név alatt megjelent cikksorozatnak utolsó része azzal foglalkozna, hogy milyen veszélyek várnak a rosszul nevelt vagy rosszul nevelődött emberre az életben és hogy milyen kreatúrákat termel ki magából a helytelen és elhibázott nevelés.

Az emberek lélektani szempontból, talán három főcsoportra lehetne osztani, bár ez, a több csoportra való osztást nem zárja ki. Az első csoportba, — mindegy hogy melyiket vesszük elsőnek, — tartoznak az úgynevezett „Mitläuferek” (nem lehet helyesen magyarra lefordítani). Olyan emberek akik született csekélységérzetüket nem vetették le magukról, sőt az évek folyamán mind több és több járult ahhoz hogy ez még jobban kifejlődjön.

Ez a típusú ember mindég egy csoport vagy egy osztály keretén belül mutatkozik meg a leghamarább, olyképen, hogy minden cselekedetük, a már említett csoport megmozdulásától függ és saját maguk képtelenek arra, hogy bármilyen munkát önállóan elvégezzenek, vagy arra hogy életük útján maguk saját elhatározásukból szabják meg. Ha a csoport bármilyen mozdulatra szánja magát, a a mitläufer vele fut, de ha megpróbálnánk egy ilyen embert egy egyedül álló pozícióra, vagy posztra kiküldeni, elveszne nem találna meg magát és teljesen szerencsétlenné válna, nem tudva mit csináljon a társasága, barátai és a csoportja nélkül. Az is előfordult már, hogy ilyen emberek, akik egyedül voltak kénytelenek felelőségteljes állásokat betölteni a saját csekélységérzetük növekedése által, egyszerűen üldözési mániába estek és végül gyötrő kényszerképzetek hatása alatt kénytelenek voltak helyüket megváltoztatni. De lássuk mi köze van ennek a neveléshez:

Egy hölgy aki nem régen veszítette el a férjét, ki természetesen a család kenyérkeresési gondját magán viselte, mesélte egypár szóban a következőket: „Mikor már asszony voltam és a férjem családját látogattam meg, minden alkalommal az az érzésem volt,

hogy gyámkodnak felettem, ami ellenben mégsem esett rosszul mert már otthonról ehhez voltam szokva. Az volt ellenben a kellemetlen, hogy állandóan vigyáztam arra, hogy mit csinálok, hogy eszem, mert már otthon is állandóan figyelmeztettek még menyasszony koromban is, hogy kell csinálnom, hogyan kell viselkednem stb. Sajnos ennek a gyámkodásnak a következményeit csak most látom mikor minden felelősség rám hárul és nekem kell eltartanom gyermekemet is. Rendkívül féltéken viselkedek és állandóan rettegek hogy nem csináltam valamit jól."

Azt hiszem ennek a hölgynek a helyzete tökéletesen rávilágít egy rossz nevelésre ahol az asszony már leánykorában el volt kényeztetve, mindég azt csinálta amit a környezete jónak és helyesnek tartott és egy pillanatig sem állt a maga lábán. Természetesen most a legnagyobb nehézségekkel kell hogy megküzdjön.

Az ilyen és a hasonló emberek a társadalomban mitläuferként élnek és az élet többé-kevésbé összeroppantja őket.

Ez a jelenség a proletáriátusnál nem fordul elő, legalább is észre-vehető mértékben, mert a proletáriátus egyedei már korán, nagyon korán rá vannak arra utalva, hogy a saját lábukon álljanak meg. Nem terem ki magából mintläufereket, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy aránylag nagy tömegben találunk olyan embereket, akik a proletári sorból törték fel magukat!

A második csoportba tartoznak az „ichhaft“ (önös) emberek. Ez a csoport talán a legnagyobb, ebben foglaltatik a legtöbb ember és ezek szorulnak a legtöbb javításra is. Az önös ember mindent a maga kényelmére csinál és képzel el, minden más embertársát kihagyja a játékból és nem törődik, azzal aki mellette küzd, semmi olyan célja nincsen ami összefüggne a közösséggel és ha tényleg részt is vesz valamilyen munkában, úgy elsősorban a saját maga célját keresi abban is, tekintet nélkül arra, hogy a másik hogyan és mint jár. Ezt nem kell mindég az anyagiakra értelmezni, mert ez az ichhaftigkei nem mindég abban merül ki, mert az előnyök lehetnek, mondjuk úgy, erkölcsiek is, vagyis az „én“ kiemelésére szolgálnak. Minden cselekedetnek a központja az „én“. Hiú módon tetszeleg az elért sikereken, de a vereség tönkre tudja tenni, nem bírja elviselni az énjének megalázását.!

Végül mindég olyan köre van ahol ő a legkiválóbb. Azért találunk néha a szellemekben alacsonyán álló társaságokban egy-egy embert, aki túlságosan kiválik a körből.

Vitában nem azt akarja elérni, hogy az általa vitatott eszméről meggyőzze a hallgatót, hanem azt hogy az ő kicsi énjét ne lehessen legyőzni. Ha talál valakit, aki nála többet tud, vagy nem képes őt megérteni és elveit elfogadni, akkor mindjárt azon a véleményen van, hogy az egy ellensége és minden alkalommal kerülni akarja. Azt hiszi, hogy elveszti a megszerzett pozícióját és megismerik gyöngé oldalait.

Ugyan innen indul ki a beképzelt, mindenkit lenéző típus,

mely nem más mint egy álarc, amellyel a külső támadások ellen védekezik.

Az úgynevezett „cinizmus“ és „blazirtság“ sem más, mint álarc, mely alá csekélységérzetüket szándékszanak rejtteni, így védekezve minden meglepetésszerű, támadás ellen. Ez alatt az álarcok alatt olyan emberek rejtik csekélységérzetüket, akik nem tudják magukat hirtelen valami új környezetbe beélni. Rendszerint társaságok új tagjainál vehető észre. Egy-egy odadobott vélemény, mely éppen találó a blazirt emberről alkotott véleményt megállapítja, melyet ez, aztán blazirtságával fenn tud tartani.

A cinikus, gúnyolódó, pesszimista ember viselkedés, szintén csak egy álarc, hogy minél többet hallja cinizmusának eredményét, esetleg a pesszimizmusát megdőlve, más a cinizmus alatt, meleg érzéseket rejt, melyek cinizmussal is kompenzálódhatnak. Az úgynevezett goromba emberek, rendszerint jó emberek de a jóságot egy ilyen álarcral igyekeznek eltüntetni, nehogy rájuk nézve ebből kellemetlenség származzon (lelki). Az ichhaft ember egy típusa a diktátor aki a más véleményét nem tűri, mindenki mást leigáz és mindent elseprő akarásával minden az énje ellen intézett támadást mellőzni akar.

A harmadik embercsoport volna az úgynevezett „sachlich“ ember. Ez volna az az ideális embertípus „amely mindenhol megtudja állani a helyét úgy a társadalom mint az egész szűk köre előtt. Célokért tud lelkesedni és küzdeni, célokért melyek ugyan nem lehetnek önzéstől mentesek, de a pillanatnyi haszontól messze állanak. De ez az embertípus megvilágításra szorul.

Az ilyen embernek nem célja a mások leigázása, nem félti az énjét, mert nincsen csekélységérzete, vagy ha van, igyekezik azt helyesen leküzdeni. Nincsen szüksége az „én“ biztosítására. Ilyen ember csak az lehet, és csakis az, aki rájön arra, hogy az emberek nem mind ő érette vannak, hanem ő is azért van, hogy az embereknek segítségére legyen. Nem akar kimenekülni a kölcsönös segíteni akarásból, sőt, bele éli magát, a segíteni akarásba és csak az az ember lehet tökéletes boldog, — ha ezt a közhelyet itten használni lehet, — aki a másikon való segítés örömeiben éli ki magát, ezzel magán is, és máson is segítve. Más szóval, minden embernek célja kell, hogy legyen az, hogy a saját énje elnyomásával, a társas érzését (Gemeinschaftsgefühl) fejlessze. Minden cselekedet és tett, amely nem az általánosság hasznára törekszik, megrövidíti a cselekvőt tette értékének érzésében, csekély értékűséget kölcsönöz és ellentmondásba hozza az illetőt az élet állandó szociális feladataival és összefüggéseivel.

Pár szót még a kompenzációról. Nem szabad arra az álláspontra helyezkedni hogy a kompenzáció, bár egy ferde lelki helyzet produktuma, mindég helytelen mert ez nem áll: van helyes kompenzáció is és van olyan, amit helyes irányban lehet terelni, ezáltal leküzdvé az önös célokért való küzdelmet.

(Vége)

Kara László